

Árvízszint-csökkentő tározók gátvédő fásítása a Tisza mentén

Donkó Károly – erdészetigazgató, Szolnoki Erdészet, NEFAG Zrt.
Szilágyi Annamária – közjóléti és pályázati referens, NEFAG Zrt.

Elkészült az újonnan épült két árvízszint-csökkentő tározó (a Nagykunsági és a Hanyi-Tiszasülyi) gátvédő fásítása, amelynek erdősítését a NEFAG Zrt. végezte. A Hanyi-Tiszasülyi-tározóba 160 hektár, a Nagykun-tározóban 80 hektár védőfásítást kellett telepíteni. A telepítés egyéb lombelegyes célállománnyal, őshonos fajtával valósult meg. A két tározóban összesen 2,2 millió csemetét ültettünk el.

Az utolsó ütemre maradt földmunkákat és a fásítás kivitelezését az Országos Vízügyi Igazgatóság közbeszerzési eljárás keretében hirdette meg. A pályázat benyújtásához a NEFAG Zrt. és a KEFAG Zrt. konzorciumot hozott létre, így sikerült megnyerni a kiírt pályázatot.

A kiviteli munkákra 2013 januárjában kötöttek szerződést, eszerint a Nagykun-tározóban 80 hektár, a Hanyi-Tiszasülyiben pedig 160 hektár védőfásítás tervezését és első kivitelű erdősítését kellett befejezni 2014 januárjáig. A közbeszerzési kiírás szerint a Nagykun-tározóba 600 000, a Hanyi-Tiszasülyi-tározóba pedig 1 600 000 csemetét ültettünk. A Nagykun-tározó védőfásításának hossza 20 km, átlagban 40 méter szélességű, míg a Hanyi-Tiszasülyi 27 km hosszú és átlag 60 méter széles.

A Nagykunsági-tározó sorkijelölése. (Fotó: Donkó Károly)

A talajvizsgálati eredmények kimutatták, hogy a tározók talaját a réti talaj és kombinációi alkotják különböző termőréteg-vastagsággal, egy-két helyen sófelhalmozódással az alsó szintben. Ennek eredményeként a védőfásítás tervezésekor mindkét tározó esetében az egyéb lombelegyes hazai nyár célállományt választottuk ki. A védelmi szerep betöltéséhez megfelelő sávszerkezetet alakítottunk ki. A tározó víz felőli oldalán két cserjesor (kőkény, vadrózsza, galagonya, tatárjuhar), azután sáv szélességtől függő-

en 2-3 sor lassan növényöző faj (mezei juhar, kocsányos tölgy, csertölgy, vadkörte, fehéréper) került telepítésre, majd azt követte a fő faj, a szürkenyár és elegyesen magyar kőris, vénic szil. A gátoldali lezárás egy sor fehér fűzrel történt.

A talaj-előkészítést augusztusban kezdte meg a NEFAG Zrt. a következő technológia szerint: gyomtalanító kaszálás történt szárazúzóval, azt követte a tarlóhántás jellegű tárcsázás, 55-60 cm mélységű altalajlazítás. A nyári száraz viszonyok miatt szükség volt úgynevezett mély kultivátorozásra, amely 20-25 cm mélyen lazította fel a talajt. Azt 30-35 cm-es mélyforgatás követte. E technológiai műveleteknek köszönhetően a szántás kiváló minőségű lett, apró rongós állagúvá vált a talaj. A talaj-előkészítés szeptemberre lezárult, így volt ideje a talajnak ülepedni, illetve a további morzsalódás folyamatának lezajlani. Október utolsó hetében az erdősítés előtt tárcsázással, illetve kultivátorozással került kialakításra a végleges talajfelszín. Mivel eddig mezőgazdasági területként használták ezeket a részeket, nagy segítség volt a környékbeli mezőgazdászok munkavállalása, akik professzionális mezőgazdasági technikai eszközeikkel, kiváló minőségű munkát végeztek az erdősítés megkezdéséhez.

A csemete kiválasztása már tavasszal megkezdődött, folyamatosan ellenöriz-

A Nagykunsági-tározó erdősítése. (Fotó: Donkó Károly)

ték a szakemberek a csemeték fejlődését a csemetekertekben. Ennek köszönhetően zökkenőmentesen zajlott le a szükséges 2 200 000 csemete beszerzése. Igaz, a több mint 1 000 000 szürkenyár csemetét összesen 8 csemetekertből sikerült megvásárolni. Így november első hetében rendelkezésre állt a helyszínen az erdősítéshez szükséges szaporítóanyag.

A Nagykun-tározó területén hat, a Hanyi-Tiszasülyiben nyolc ERTI egysoros ültetőgéppel kezdődött meg az erdősítés. A két tározó területén az egész erdősítés során folyamatosan 80 fő körül volt az ültetőgépes és a kisegítő személyzet létszáma. A csemeték csemetelosztási terv szerint vermekbe kerültek. A Nagykun-tározóban 24, a Hanyi-Tiszasülyiben 29 vermelőhelyet, azaz táblát alakítottak ki a NEFAG Zrt. munkatársai. A 14 ültetőgép naponta átlagosan mintegy 170 000 csemetét tudott elültetni a jó szervezésnek, és a megfelelő időjárási körülményeknek köszönhetően. 2013. november 25-én készre jelentette a konzorcium a megrendelőnek az erdőtelepítés első kiviteli munkáit. A műszaki átadás-átvétel kitűzött időpontjáig még 25 fővel kézi utánigazítást, betaposást, ékásós ültetést végeztek a területen, hogy 100%-os, kiváló minőségű legyen az erdősítés.

A Nagykun-tározó műszaki ellenőri feladatait a FŐBER Zrt., a Hanyi-Tiszasülyi-tározóét az OVIBER Kft. látta el. Az egész technológiai folyamatot ismerve többször ellenőrizték a talaj-előkészítési és erdőtelepítési munkákat.

Az erdősítés első kivitelének műszaki átadás-átvétele 2013. december 11-én volt mindkét tározó esetében. Hiánypótlás nélkül elfogadták az erdősítést, gratuláltak a gyors és szakszerű munkához. A műszaki átadás-átvétellel egy időben átadtuk az erdősítéseket az erdő kezelőjének, a Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóságnak. A további munkálatokat (pótlás, kézi és gépi ápolás) garanciális kötelezettségvállalás keretén belül a konzorcium fogja a jövőben elvégezni. Ehhez elkészült a pótlási-ápolási terv, amit a kezelőnek átadott a konzorcium.

A kiváló és precíz munkának köszönhetően a Nagykun- és a Hanyi-Tiszasülyi árvízszint-csökkentő tározók gátvédő erdősítése 2 200 000 csemete elültetésével befejeződött a 240 hektáros területen. A környezetbe illő, őshonos fafajok felhasználásával kialakított védőfásítás hamarosan betölti védelmi szerepét, miközben értékes élőhelyfoltot képezni a környezetében. 🌿

Cserjeszegély ültetése. (Fotó: Donkó Károly)

Hanyi-Tiszasülyi-tározó kész erdősítése. (Fotó: Donkó Károly)

A Nagykunsági-tározó műszaki átadás-átvétele. (Fotó: Donkó Károly)